

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredni nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inostranstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračaja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-23, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 68; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškova trg št. 5. — Poština hranilnica v Ljubljani št. 10.251.

Velika pomorska bitka ob Norveški

Razvija se na 400 milj dolgi črti — Po nekaterih vesteh je bilo potopljenih že pet nemških bojnih ladij, med njimi tudi „Gneisenau“ s 26.000 tonami — Veliki letalski napadi na vojne ladje

PARIZ, 10. apr. i. Vsi današnji londonski jutranjiki prinašajo pod ogromnimi naslovi vesti o veliki pomorski bitki med zavezniškim in nemškim brodom, ki se razvija na 400 milj dolgi progi. „Daily Express“ javlja, da je včeraj krenilo na pomoč Norveški že 600 zavezniških letal. Po še nepotrjenih vesteh je bilo že potopljenih 5 nemških vojnih ladij, med temi bojna ladja „Gneisenau“, ki so jo potopile norveške obalne baterije. Po nepotrjenih vesteh je bil potopljen tudi nemški prekomornik „Bremen“, ki je prevažal čete na Norveško.

„Daily Mail“ poroča, da so se francoska in angleška letala zapletla v srčite borbe z nemškimi letali. V teh bojih so sodelovala tudi norveška letala. Stockholmski dopisnik „Daily Expressa“ javlja, da so štiri nemške križarke blokirane in da ne bodo mogle uiti angleškemu brodomu.

LONDON, 10. apr. s. (Reuter.) Letalsko ministrstvo je objavilo zjutraj komunikate, ki pravi, da so angleški bombniki snoči izvršili celo vrsto bombnih napadov na nemške križarke, zasidrane v Bergenskem fjordu. Napadi so bili izvršeni kljub močnemu ognju protiletalskih topov z nemških vojnih ladij. Ena izmed križark je bila zadeta in resno poškodovana. Vsa angleška letala so se vrnila v svoja oporišča.

Angleška admiraliteta je ponoči objavila demanti nemškega uradnega poročila, da so nemška letala pri napadu na angleško vojno brodom je zapadla od Bergena težje poškodovala dve angleški oklopnici in dve križarki. Angleška admiraliteta ugotavlja, da sta pri napadu utrpeli samo dve angleški križarki neznatne poškodbe od drobcev bomb. Druge ladje splah niso bile zadete.

Nemško vojno poročilo

BERLIN, 10. aprila. i. Vrhovno nemško poveljništvo je davi objavilo naslednje poročilo:

Na Norveškem so vse vojaške važne in strateške točke v naši posesti, tako Narvik, Trondheim, Bergen, Kristiansund, Oslo itd. Povsod, kjer je bil močnejši odpor, so ga nemške čete kmalu strle. Večina obrežnih baterij, namenjenih za obrambo norveške obale je v naših rokah in bodo izvrstno služile za borbo proti nasprotniku.

Angleško in francosko brodom je bilo včeraj napadeno od naših letalcev in je imelo močne izgube. Dve veliki bojni ladji sta bili zadeti od bomb, prav

tako dve težki križarki, ki sta bili občutno poškodovani. Na Danskem in Norveškem vlada mir.

Dodatno poročilo vojne komande navaja, da so nemški letalci že včeraj popoldne pričeli živahno akcijo z danskimi in norveškimi letališči. V severnih norveških vodah so odkrili več angleških bojnih hladil, rušilcev in torpedov, ki so jih napadli z bombami. Tri bojne ladje so bile zadete, dve križarke pa težko poškodovane. Ena križarka gori na odprtem morju, ena ladja pa se je močno nagnila. Na morju se vidijo velike plasti olja.

Norveški narod bo branil svojo neodvisnost

Norveški parlament za odpor proti nemškemu vpadu

HELSINKI, 10. apr. s. (Reuter.) Finska vlada je včeraj dala svoje radijske postaje na razpolago norveški vladi. Finske postaje so nato oddajale v norveščini navodila za evakuacijo civilnega prebivalstva v Oslo in za zaščito pred letalskimi napadi.

Davi so javile finske postaje, da so je včeraj sestal v mestu Elvero pri Hamaru norveški parlament. Norveški ministri predsednik je podal pred parlamentom izjavo, da se bo Norveška z vsemi silami uprla nemški vojski. Norveški parlament je izjavo ministrskega predsednika soglasno odobril.

Izjava norveškega poslanika v Londonu

London, 10. aprila. br. Norveški poslanik je sprejel sredi inozemske novinarje ter jim izjavil, da gleda norveška vlada s polnim zaupanjem v borbo, ki je bila velična miroljubnemu norveškemu narodu. Norveški narod je pripravljen za ceno največjih žrtev braniti svojo neodvisnost in ne bo odnehal, dokler ne bo vzpostavljena integralnost njegovega ozemlja. Norveška vlada, ki se je preselila s kraljevim dvo-

rom in vsem diplomatskim zborom v Hamaru, je izvršila vse ukrepe za vojaško obrambo norveške neodvisnosti.

Norveški poslanik pri Halifaxu

LONDON, 10. aprila. (Reuter.) Razgovori, ki jih je imel angleški zunanji minister lord Halifax z norveškim poslanikom pri angleški vladi Colbanom so trajali tričetrt ure ter zadržujejo v angleških političnih krogih, da je dobil norveški poslanik od angleškega zunanjega ministra zagotovilo, da bo Anglija nudila Norveški vso svojo pomoč.

LONDON, 10. apr. i. (Havas.) Norveško poslanništvo v Londonu izjavlja, da so vesti o zasedbi Norveške po nemški vojski zelo pretirane ter da so do sedaj nemške čete zasedle le posamezne točke ležajoče vzhodoma ob jugozapadni norveški obali. Kolikor je znano norveškemu poslanilstvu v Londonu iz povsem verodostojnih virov, je položaj do sedaj naslednji:

Nemške čete so zasedle Trondheim. Dve nemški vojni ladji sta zasidrani pred tem mestom, dočim se je neka tretja nemška vojna ladja vsidrala v bergenski luki. Lahko se smatra, da je sedaj tudi Bergen v

nemških rokah. Nadalje so Nemci izkrcali čete v luki Vallo v Oslofjordu, kjer se nahajajo veliki tanki za shranjevanje petroleja. Nadalje so nemške čete okupirale tudi mesta Oeresund in Porsgrund v južni Norveški.

Halifaxovo sporočilo Norvežanom

London, 10. aprila. s. (Reuter.) Snoči ob 18.30 je začel angleški radio oddajati redna

Kako so Oslo zasedli Nemci

New York, 10. aprila. br. Radijske postaje v Ameriki poročajo:

V Oslo je bil snoči mir. Nikjer se ne opaža kakor odpor proti nemškemu okupacijskim oblastem. Nad mestom še vedno krožijo nemška letala, ki pa so hrkone le na stražnih poletih. Snoči je došel v oselsko luko hudo poškodovan nemški rušilec, ki se je vsidral v bližini pomola.

O zasedbi Osle so se zvedele naslednje podrobnosti:

Okrog 15. popoldne je priplula v luko nemška vojna ladja, ki je pričela takoj izkrcavati nemške čete. Nad mestom so medtem letala absolvirala že več spadov z norveškimi letali. Pri bombardiranju mesta je bilo poškodovanih okrog 20 hiš. Kmalu po 16. so se mestne vojaške oblasti končno Nemcem predale. Medtem sta dvor in vlada mesto že zapustila. Ko se je nemško vojaštvo izkrcavalo v luki, so mesto na severu zapuščali norveški politiki in parlamentarci. Evakuacija mesta je bila medtem že v polnem teku. Iz Osle se je oddelilo že nad 20.000 ljudi, ki so se odpeljali z vlakci, motornimi vozili ali pa so kako drugače bežali proti severu. S prve nemške vojne ladje se je v Oslo izkrcalo 300 do 400 nemških vojakov. Oboroženi so bili s strojnimi in s seboj so pripeljali tudi konje in nekaj motornih vozil z lahki topovi. Pozneje so se z drugo transportno ladjo pripeljali še večji kontingenti nemške vojske.

Spopadi nemškega vojaštva z Norvežani

STOCKHOLM, 10. apr. s. (Reuter in Ass. Press.) Potrjujejo, da so Nemci več-

Vojaški položaj Norveške v francoski luči

Gre za operacije velikega obsega.

Pariz, 10. aprila. j. (Havas.) Vojaški so-trudnik agencije Havas objavlja naslednje pripombe k nemškemu vpadu na Dansko in Norveško:

Novi nemški oboroženi udar v severni Evropi se kaže kot podjetje, ki je bilo že davno skrbno pripravljeno. Na podlagi doslej prispelih informacij je zasedaj še zelo težko pregledati položaj z vojaškega vidika, predvsem pa ustvariti sliko o resnični moči izkrcane nemške vojske, ki je zasedla več točk jugozapadne norveške obale.

Lahko se reče, da gre za vojaško operacijo velikega obsega, ki se je izvršila v dveh fazah. Najprej so se izkrcali nemške čete na zapadni obali ter se polastile glavnih pristanišč Egersunda, Bergena, Trondhjemja in morda Narvika z namenov, da onemogočijo vsak dohod ojačenj z morske strani. Na drugi strani si bodo nemške čete sedaj, ko so se zavarile: varnost pomorske poti v Baltiku s kapitulacijo Danske in zasedbo malega polotoka Jutlanda prisiljevale z Baltika prodrati proti osrednji Švedske ter jo okupirati.

Tako se na severu Evrope odpira novo bojno polje, ki ima posebno z vojaških vidikov nekaj prav značilnih posebnosti. V prvi vrsti je treba poudariti geografsko razsežnost novega bojišča, saj je razdalja med najkrajnjo severno točko Norveške in njeno najbolj južno točko nad 1500 km. Ves ta teren pa je izredno redko naseljen in živi na njem manj kot 3 milijone prebivalstva. Norveška dežela je zelo gorata ter močno gozdната, razen tega pa silno močno v prečni smeri razsekana od hudournikov in jezer. Odstotek zemlje, ki je primerna za poljedelstvo, je relativno majhen. V splošnem je položaj tak, da predstavlja velike zapreke za razvijte velikih modernih opremljenih vojaških enot. Pomisliti je treba, da je na vsem ogromnem ozemlju le kakih 35.000 km potov ter samo nekaj nad 1000 km normalno-tirnih želez-

poročila tudi v norveščini. V prvi oddaji je bila predčana poslanica zunanjega ministra lorda Halifaxa norveškemu narodu. Lord Halifax izjavlja, da ga veseli, ker ima priliko sporočiti norveškemu narodu in vladi izraze toplih simpatij in bodritve v borbi, ki jo je brez obotavljanja in pogumno sprejel proti nemškemu napadu. Anglija globoko spoštuje Norveško, ki je sprejela izziv k borbi za svojo svobodo. Odslej se bosta Anglija in Norveška borili ramo ob ramo, dokler ne bosta skupno izvojevali zmagi.

raju zjutraj zasedli Narvik. Zgodaj zjutraj sta priplula v luko sredi snežnega viharja dva nemška rušilca ter takoj pričela streljati s topovi. Po pomoči je bila med prvimi zadeta nemška trgovinska ladja, ki je bila zasidrana v luki. Nato je prišlo do borbe z norveškimi topničarkami. Dve norveški patrlni ladji sta bili pri tem potopljene. Mnogo članov posadke je bilo ubitih ali pa so utonili. Ko je bil odpor zlomljen, so Nemci izkrcali na obali vojaštvo. Ves boj je trajal samo 25 minut.

Norveško prestolnico Oslo je zasedlo samo 2000 nemških vojakov. Nemške vojne ladje so vojaštvo izkrcale najprej v Oslofjordu 35 milj južno od mesta, nakar so vojaški prodirali dalje po kopnem. Pred mestom je prišlo do nekaj spadov. Zasedba sama pa se je izvršila brez incidentov. Ko so nemški vojaški vkorakali v mesto, so ljudje molče stali na ulicah in opazovali nemško vojsko.

Pred zasedbo je več nemških letal trikrat bombardiralo enega izmed kolodvorov v Oslo, šest nemških bombnikov pa je napadlo norveško vojaško letališče nekoliko severno od Osle in ga popolnoma uničilo.

Dve norveški vladi

STOCKHOLM, 10. apr. s. (Ass. Press.) Predsednik od Nemcev postavljenove norveške vlade, major Quisling, je imel snoči govor po radiu, v katerem je izjavil, da je norveška vlada v Hamaru odstopila. Ta trditve se ne zdi verjetna in ni potrjena, pač pa se je izvršila nekaj ministrov legalne norveške vlade zopet vrnilo v Oslo.

Predsednik nacionalne vlade Quisling je bil l. 1933 norveški vojni minister.

Vojaški položaj Norveške v francoski luči

Gre za operacije velikega obsega.

Pariz, 10. aprila. j. (Havas.) Vojaški so-trudnik agencije Havas objavlja naslednje pripombe k nemškemu vpadu na Dansko in Norveško:

Novi nemški oboroženi udar v severni Evropi se kaže kot podjetje, ki je bilo že davno skrbno pripravljeno. Na podlagi doslej prispelih informacij je zasedaj še zelo težko pregledati položaj z vojaškega vidika, predvsem pa ustvariti sliko o resnični moči izkrcane nemške vojske, ki je zasedla več točk jugozapadne norveške obale.

Lahko se reče, da gre za vojaško operacijo velikega obsega, ki se je izvršila v dveh fazah. Najprej so se izkrcali nemške čete na zapadni obali ter se polastile glavnih pristanišč Egersunda, Bergena, Trondhjemja in morda Narvika z namenov, da onemogočijo vsak dohod ojačenj z morske strani. Na drugi strani si bodo nemške čete sedaj, ko so se zavarile: varnost pomorske poti v Baltiku s kapitulacijo Danske in zasedbo malega polotoka Jutlanda prisiljevale z Baltika prodrati proti osrednji Švedske ter jo okupirati.

Tako se na severu Evrope odpira novo bojno polje, ki ima posebno z vojaških vidikov nekaj prav značilnih posebnosti. V prvi vrsti je treba poudariti geografsko razsežnost novega bojišča, saj je razdalja med najkrajnjo severno točko Norveške in njeno najbolj južno točko nad 1500 km. Ves ta teren pa je izredno redko naseljen in živi na njem manj kot 3 milijone prebivalstva. Norveška dežela je zelo gorata ter močno gozdната, razen tega pa silno močno v prečni smeri razsekana od hudournikov in jezer. Odstotek zemlje, ki je primerna za poljedelstvo, je relativno majhen. V splošnem je položaj tak, da predstavlja velike zapreke za razvijte velikih modernih opremljenih vojaških enot. Pomisliti je treba, da je na vsem ogromnem ozemlju le kakih 35.000 km potov ter samo nekaj nad 1000 km normalno-tirnih želez-

Angleška blokada Skageraka

London, 10. aprila. br. (Reuter.) Ministrstvo za gospodarsko vojno je odredilo, da morajo angleške vojne ladje ustaviti na Severnem morju vsako ladjo, ki bi skušala zapluti v Skagerak in kreniti v katerokoli državo ob Vzhodnem morju. Ladje se morajo takoj odvesti v najbližje zavezniške kontrolne luke.

Potopljen nemški parnik

LONDON, 10. apr. s. (Reuter.) Angleška podmornica je včeraj popoldne v Skageraku torpedirala nemški parnik »Amasis« (7000 ton), ki je vozil premog iz Stetina v Oslo. Posadko so rešili na švedsko obalo v Lysekil.

Ustvarjena možnost direktne borbe

LONDON, 10. apr. s. (Havas.) V dobro poučenih političnih krogih mislijo, da je včerajšnji zavezniški vrhovni vojni svet razpravljal razen o ukrepih v zvezi z nemško zasedbo Norveške in Danske tudi z varnostnimi ukrepi za primer nemškega napada na Belgijo in Nizozemsko.

Sicer v angleških parlamentarnih krogih ne dvomijo, da je vrhovno poveljništvo zavezniške vojske in mornarice že podvelo vse potrebne ukrepe, da preokrene položaj na Norveškem v korist zaveznikov. Anglija in Francija morata vsekakor zagotoviti atlantske obale Norveške, katerih kontrola je za njuno varnost bistvenega pomena.

Splošno razpoloženje v angleških parlamentarnih krogih je bilo snoči optimistično. Poudarjali so, da je res sicer Nemčija za trenutek dosegla nekaj uspeha, da pa je obenem razširila polje operacij ter komunikacij ter na ta način prevzela nase veliko odgovornost, ker je v gotovem pogledu razširila fronto. To pomeni obenem, da je sedaj med vojujočimi se strankami končno vzpostavljena možnost direktne borbe, ki sta se ji doslej nemška in sovjetska politika skušali izogniti. V ostalem v angleških krogih dvomijo, da bi Sovjetska Rusija poskusila novi položaj v Skandinaviji kakorkoli izrabit v svojo korist.

LONDON, 10. apr. s. (Reuter.) Vsi današnji angleški listi soglasno ugotavljajo, da nobeden izmed dosedanjih nemških napadov ni bil manj upravičen kakor včerajšnji na Dansko in Norveško. Obenem izražajo tudi mnenje, da nemška zasedba Danske in Norveške ni bil pameten ukrep. »Daily Herald« poudarja miroljubnost, naravnost in kulturnost norveškega naroda, ki je služil v tem pogledu doslej prav kot vzor drugim. »Times« opozarja, da so res sedaj Angliji odrezane dobave, zlasti dovoz živil iz Danske, toda obenem ostajajo tudi Danske ne bo več prejela krme za živino, ki je doslej prihajala po morski poti in ki jo nujno rabi. Prav tako ugotavlja list, da je odslej ves promet med Anglijo in Francijo ter Baltikom in Švedsko popolnoma zaprt. Na drugi strani imata odslej zavezniški vojni mornarici mnogo več prilik za akcijo, ki sta jih doslej zamažali. »Daily Telegraph« pravi, da Nemčija z ustanovitvijo nove fronte na severu lahko zelo malo pridobi, pa zelo mnogo izgubi.

Pomen nemških operacij na severu

Berlin, 10. aprila. o. Na merodajnih nemških mestih ugotavljajo, da je Nemčija dosegla z zavzetjem Danske velik strateški in gospodarski uspeh. Gospodarski uspeh je v tem, da bo morala Danska odslej dobavljati Nemčiji življenjske potrebščine, ki jih je doslej dobavljala Angliji. V strateškem pogledu je nemški uspeh ta, da je po okupaciji Danske premaknila Nemčija svoje meje daleč na sever. Razen tega je s tem razširila možnost svojih letalskih akcij, ker so morali doslej nemški bombniki leteti 1000 km daleč od Anglije, dočim se je sedaj zračna črta zmanjšala na 450 km, ki jo morejo preleteti v eni uri.

Nizozemska čaka

HAAG, 10. aprila. br. V tukajšnjih krogih je okupacija Danske in norveške obale zbudila silno pozornost. Nizozemska je zainteresirana neposredno na položaju ob Skageraku. Razvoj dogodkov je tudi za njeno obrambo ogromnega pomena. Do snoči niso bili odrejeni nikakoli izjemni vojaški ukrepi, razen vpoklica vojaških dopustnikov. Nizozemska vlada razpolaga s sijajnimi informacijskim sistemom in ji je zato mogoče vsak trenutek podvzeti primerne ukrepe.

CURIE, 10. aprila. Beograd 10.—, Pariz 8.755, London 15.45, New York 446.—, Bruselj 75.90, Milan 22.52, Amsterdam 236.725, Berlin 178.75, Stockholm —, Oslo —, Kodanj —, Sofija 5.50, Bukarešta 2.20.

